

Säkerhetskontroll av gravstenar i Göteborg

- Instabila gravvårdar är en arbetsmiljörisk för personalen och en säkerhetsrisk för besökande på kyrkogården. Eftersom det är en arbetsmiljöfråga har kyrkogårdsförvaltningen ansvar för kontroll av gravstenssäkerheten. Men det är gravrättsinnehavarens skyldighet att se till att gravvårdar som inte står säkert åtgärdas.

Kraven på stabilitet anges i två skrifter från Centrala gravvårdskommittén (CGK):

- En instruktion gäller för stenar som är **högre än 0,3 meter och lägre än 1,5 meter**. Gravstenar som lägre än 0,3 meter anses inte utgöra någon fallrisk.
- En instruktion för stenar som är **högre än 1,5 meter**.

Säkerhetskontroll av gravstenar 0,3-1,5 m i Göteborg

- I Centrala gravvårdskommitténs instruktion för stenar inom intervallet 0,3 - 1,5 meter anges att kontroll ska utföras vart femte år enligt 3-stegsprincipen:
Okulär besiktning – vinkelmätning - kontrollmätning att stenen klarar 35 kg:s dragkraft utan att falla.
- Kyrkogårdsförvaltningen i Göteborg tillämpar dessa rekommendationer, men anser att 5-åriga kontroller inte svarar mot behoven i Göteborg. Vi utför istället årliga kontroller av samtliga stenar inom intervallet 0,3 – 1,5 meter.

Säkerhetskontroll av gravstenar 0,3-1,5 m i Göteborg

- Om stenen bedöms som **farlig** läggs den omedelbart ned av den som utför kontrollen. En skylt sätts ut på graven som anger att det är kyrkogårdsförvaltningen som lagt ned stenen.
- Nedläggningen registreras i Aveny Grav. Brev skickas ut till gravrättsinnehavaren med information om att stenen blivit nedlagd av säkerhetsskäl, och med en uppmaning om att kontakta stenfirma för uppsättning av stenen. Gällande monteringsanvisningar bifogas. Ansvarig person på begravningsenheten svarar för administrationen.
- Om stenen anses **svårbedömd** av den som utför den årliga kontrollen lämnas den för slutlig bedömning till förvaltningens stentekniker, vars kontroll ska vara utförd senast den 15/6 respektive den 15/9.

Säkerhetskontroll av gravstenar 0,3-1,5 m i Göteborg

- Bedöms gravstenen som **lös, men inte farlig** – friskrivs den.
- Bedöms gravstenen som **säker** – ingen åtgärd.
- Samtidigt vet vi att stabiliteten i marken när som helst kan förändras av olika skäl, dubbar kan brista, frostsprängning kan skada stenen eller fundamentet, rötter kan underminera marken m.m.
- Förutom vid de årliga kontrollerna kan gravstenar när som helst under året bli instabila. När personalen upptäcker en sådan sten tillämpas samma förfaringssätt och bedömningsprincip som vid de årliga kontrollerna.
- Vi tillämpar inte någon form av stöttnings av gravstenar.

Säkerhetskontroll av gravstenar 0,3 - 1,5 m i Göteborg

- Samtliga gravstenar inom intervallet 0,3-1,5 m kontrolleras årligen av lagledare eller särskild utsedd person i respektive lag enligt följande:
  - **Samtliga lag inom två skötselområden klara senast den 31/5**
  - **Samtliga lag inom två skötselområden klara senast den 31/8**
- Kontroll utförs enligt Centrala gravvårdskommitténs 3-stegsprincip:
  - **Okulär besiktning - vinkelmätning - kontrollmätning att stenen klarar 35 kg:s dragkraft utan att falla.**
- Bedöms gravstenen som **farlig** enligt dessa kriterier läggs den ned. Vid uppsättning av nedlagd sten ska gällande monteringsanvisningar följas.
- Bedöms stenen enligt kriterierna som **lös, men inte farlig** friskrivs den.
- Bedöms gravstenen enligt kriterierna som **säker** – ingen åtgärd.

Säkerhetskontroll av gravstenar högre än 1,5 m i Göteborg

- I Centrala gravvårdskommitténs instruktion för stenar högre än 1,5 meter anges samma 3-stepsprincip som för lägre stenar:
Okulär besiktning – vinkelmätning - kontrollmätning att stenen klarar 35 kg:s dragkraft utan att falla.
- Samtidigt pekar Centrala gravvårdskommittén på svårigheterna att utföra kontrollen på ett korrekt och säkert sätt, både vad gäller kontroll av 35 kg:s dragkraft och kontroll av dubbar.
- Den praktiskt framkomliga vägen för kontroll av stora stenar är **att göra korrekt utförda vinkelmätningar**, som bygger på principen att stenen ska klara minst 35 kg:s dragkraft vid 1,5 meters höjd, och att göra individuella säkerhetsbedömningar för varje sten.